



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEII,|| BERGOMATIS,|| E SOCIETATE ||  
IESV,|| HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI.||  
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI  
IV.||**

**Maffei, Giovanni Pietro**

**Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.**

**VD16 M 105**

In Hispaniam redit. Cap. XV.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

am nouo cœlestis gaudij rore perfulsum, quod inter eas  
coatumelias Christum sibi præsentem, & usque ad hospi-  
tium præcuntem, incredibili quodam genere consola-  
tions aspiceret,

## In Hispaniam redit. Cap. XV.

T igitur postera dies illuxit, cum reli-  
quo peregrinorum agmine Ignatius  
abijt præ desiderio traxior, & relictam  
provinciam sine fine respiciens: nec ta-  
men, quoniam præsenti necessitate vi-  
ctus inde recederet, de muniendo in  
posterum sibi quandoque reditu ac  
mansione desperans. Cumque primo trajectu Cyprum  
traversset in columnis, tres ibi onerarias in Italiam paratas  
erant: quarum una erat Veneti mercatoris, maxima,  
& omnibus rebus instructa; altera minor, sed bene fir-  
ma, Turcarum: tertia Christianorum, parua, & male cō-  
pacta. Ac cæteri peregrini, quod tempus erat hypernum,  
& obonoxium tempestatibus, pro se quisque tendere, ac  
certa mercede pacisci, ut in primam ascenderent: cumq;  
Ignatius propter egestatem a nauarcho repudiaretur, si-  
dem illum enixè precari, ut hominem sibi notum, pro-  
bum, atque adeo sanctum ne recusaret admittere. qui-  
bus ille non minus amare quam incepit facetus: Atqui  
sancto, nihil opus est (inquit) navi. calcabit æquora mul-  
tum exemplo. neque vñquam exorari se passus est: sed  
magno ei stetit cauillus, & contumacia. Cum enim Igna-  
tius inde per contemptum exclusus, facile obtinuisselet  
iisdem deprecatoribus, ut in illam debilem gratis ad-  
mitteretur: cumque simul omnia nauigia vento secun-  
do soluissent; repente cooritur atrox adeo ac sæua tem-  
pestas, ut Turcica nauis in omnium conspectu miseran-  
dum in modum fluctibus hausta, nullo proorsus euaden-  
ter perierit: Veneta vero in scopulos illis naufragium  
suffecit, saluis tamen hominibus: tertia tantum, qua ve-  
hementer Ignatius, minimè valida, ventis ac fluctibus diu-

.V. 5 multum

multumque agitata, altero denique mensē in aqua,  
lacerā ac valde fessa peruenit: quo ex loco ipse tunc  
Venetias petijt, tam longa & periculosa navigatione  
rē vexatus. Etenim studio paupertatis, quæcum illud  
per omnibus commodis & emolumentis antiquis, de  
dis cruribus, hyeme saeviente descendens, femore  
bus tantum è tela, concisaque ad humeros aploide, ac  
scissili tunica breuiore semiamictus, cum ē cōdensa  
caderet nix, ac tristi gelu cuncta inhonorecerent, inque  
ad has cæli iniurias accedebant quotidiana vita aliena  
mina, vigiliaque, & cætera maris incommoda: que  
bus ille pene confectus cūm Venetias perueniret, lo  
nuario mense anni M D XXIV, ab hospite Canabro  
clementer acceptus, nummisque aliquor ad utrū fieri  
dum, atque ad souendum stomachum nimis ligor  
languentem panni quodam frusto donauit, Irenas  
venit, ibi maximum urbis templum ingressus, dum reli  
giose numen adorat, mendicus quidam eis qui facie  
rum ædium vestibula conterunt, preceptione appre  
intentum intuitus, confessim ad illum accedit, num  
que ad stipem porrigit supplex: cui cūm ligatio exca  
quā habebat pecunia, nummulum hilari voto dederat,  
atque is (vt sic) rem ad cæteros pauperes distributio  
aliusque deinceps ad Ignatium accutrebat, quod ille cūm  
se per Christum observates frustrati fas esse via duxerat,  
à minoribus nummis ad maiores paulatim progressus  
breui totam crumenam ita penitus exhaustus, ut  
inde ad cibum illo die capiendum offitatione contrahensus  
neccesse fuerit, quam rem pauperes idem mox ven  
cari, & maxima quadam admiratione contropulsantur:  
sanctum illiē exclamant, quibus plausibus roborantur  
acquaquam inflatus ipse, cūm uno bono confundere  
testimonio niteretur, Genuam inde sine via cōtinere  
profectus est. Graue per id tempus inter Christianos Reges  
vigebat bellum; & præcipua queque Cisalpina Gallia  
loca, vel Hispánicas, vel Gallicis præsidij transmarinæ  
que ob id ipsum valde infesta cædibus ac invocatio  
nem esse constaret; admonitus à bonis quibusdam res  
Ignatii

Ignatius est, ut per occultos tramites à via regia declinata, ni cum ingenti vitæ periculo in manus militū yellet incidere. At ille, quem ardens odiū sui, & amor imitandæ Christi patientiæ intrepidū redderet, rectè nihil omnis ite perrexit, ne que ita multum viæ processerat, cùm ad oppidum nescio quod in stationes circūsidentium Hispanorū incurrit, qui tam periculoso ac suspicioso tempore exploratorē sine dubio rati, comprehendentum Ignatium, & in domunculam quādam seductū, blandè pri-  
mū interrogant, deinde omni vestimento, & ipsis de-  
nī calcis ferociter exūt, singulas partes proteruē si-  
mul & curiosè pertractant, numquid ad obsecros vel nū-  
tū, vel litterarum afferat, diligenter exquirunt, cùm ni-  
hil eorum quæ putauerant, neque percutendo elice-  
rent, neque perscrutando inuenientis ira cōmoti: Atqui  
Præfecto sistemus, inquiunt, & confessionem quam  
pertinaciter suppressis, exprimemus: cùm nihil recusaret  
Ignatius, ac tantummodo peteret, ut sua sc̄ tunica tectū  
incedere patarentur; illi vero, ludibrij & ignominiae  
causa brachatum per media castra vulgo inspectante at-  
que inde perducunt, quam ille tam insignem con-  
tumeliam exceptit ac subiicit alacer, cùm alijs nominibus,  
tum p̄cipue quod interea sibi species quādam est ob-  
iecta Christi Domini, cùm à Pilato per medium urbem  
ad Herodis tribunalia missus esset, ab eo per summam  
inuriam atque indignitatem spreti & illusii, & vniuerso  
vidente ac sibilaante populo, per hominum ora semel  
rumque traducti: cuius opprobrii se quoque fa-  
cūt esse vt cumque participem, misericordiæ latabantur: sed  
vñ ad Præfecti diuersorum appropinquauit, repentina  
quoniam modo ipsum alloqueretur. Etenim Igna-  
tius, quod olim in regia, sermonis flosculos & verbo-  
rum elegantiam nimium studiosè captassit, ad eam  
visitatem expiadā, consultò post conuersionem in-  
suerat tudi & agresti sermone cū ipsis quoq; dynastis  
principibus agere; & quod magis vulgo contemnere,  
omne liberalioris educationis & nobilitatis in-  
dicium

dicium studiosè celare, tum igitur subijtilius iuxta, expedirene tali tempore quidpiam de suscepione ueritate, seu rusticitate deponere. Sed cum rem totam narratius intuens, ab humano timore proiectam assuertisset; vsq; adeo in semetipsum animo cœlatus et nulla habita ratione periculi, non modo mutata contudine, ad orationis lenocinia non desceder, sed nullum prorsus neque gestus, neque verborum sonitus habere Praesecto decreuerit. Quæ res cuiquam formidinem meritatis potius, quam consilij videatur esse. sed magis seruorum Dei, praesertim in ipso seruote penitentia. Ita vel dicta, ad communem sensum ac normam cœlatus humi defigit. multa ac varia se seitan, nullam omnino reddit vocem. tantum ad illam interrogacionem Es ne speculator? nō esse, respondit; id est ob causam, ne si nihil contradixisset, silentio ipso, quod auctor affirmasse, & merito questionis in hunc parvum efferasse videretur. Tum ille insanum etiam quoniam acriter milites increpat, quod in conspicuum suum, bene cognita re, dementem adduxerit; etiamq; agente hunc, inquit, liberum quendimit te, cui reprehensione magis magis que irritati, cum aduersus Duxem hostem non auderent, sui doloris penas ab innocta legare repetunt. nec modò iurgia & probra certum agnoscunt, sed etiam impetu facto, pugnis, cubitis, calcibus, minis latera faciemque contundere, mitabiliusq; so verberum dolore lætantis, quod aliquid inaudita ad Christi exemplum perpeti contigisset. Cumque ratus alius quidam miles excepto exanimem ad somnium boque recreatum in sequenti luce tutum abimpensis. Sed antequam Genuam accederet, cursus in flava Callorum incidit, verùm euentu admodum difusa, usque in Guipuzcoa nam adiuuus. Vero ipse eidem regioni finitus, quasi populorum clementer agnouit, ac benignè tractan à milite.

bissum postridie dimisit incolumem. Inde cum Gen  
auam peruenisset, Rhotericum Portundum ibi of  
fendit Cantabrum, Hispaniensi, classi præpositum,  
in Fernandi quodam regia sibi notum; cuius beneficio  
dum Barcinonē traicitur, nihilo pacatoriū vsus est ma  
ni, quam terra paulo ante vsus fuerat. Etenim à piratis  
confecta nauis, qui valida per eos dies clasice infestum  
habant mare Ligusticum, ingenti nautarum labore  
metueque manus insectantium effugit.

*Barcinone ad studia litterarum aggreditur.*

*Cap. XVI.*

**I**n terea Ignatium Hierosolymitana commo  
ratione prohibitum, grauis coquebat cura,  
quid ageret, quodnam potissimum vitæ ge  
nus eligeret. ac multa secum agitanti venerat  
illi dudum in mentem, cœnobium aliquod  
agredi maximè dissolutum, ut ibi, dum lapsum religio  
nis disciplinam, & verbo & exemplo conatur ad veterū  
instituta redigere; & cæteris aliqua re prodebet, & ipse in  
tentu quod necessariò futurū videbat) ab ijs qui restrin  
golent, multa pro Christi nomine paternerunt. Sed in  
cerus num id maximè ad Dei gloriam pertineret, quam  
videbierunt in omni actione spectare consueuerat;  
multa ac diligentī prece & iejunio explorat numinis vo  
numatem: ac diu perplexus, in eam denique mentem se  
ad unius plane sensit impelli, ut sine dubitatione sta  
ret, primum operam suam, qualis qualis esset, ne qua  
nam intra vnius familiæ cancellos includere: deinde,  
quod latius pateret virilitas ac fructus animorum, eiusdē  
modi ac propositi idoneos aliquot adlegeret socios at  
adiutores: postremō, ut sine hominum admiratio  
ne versari in adiuuandis hominibus posset, ad Sancti Spi  
ritus vñctionem, doctrinæ quoque subsidium, ac littera  
rum cognitionem adiungere, præsertim quod ea com  
mendatione facultatem etiam repetendæ a que obtineret  
de Hier-